

ELŐFIZETÉS.

MELYIKEN ÉS VIDEKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... 8 kor.

Nyilttári költemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPLÓ.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 361.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, május 29.

Lényegesen elcsendesült az Isonzó-csata.

Budapest, május 28. (Hivatalos.)

Keleti harcok:

Az ellenség fokozott tüzérségi tevékenysége tovább tart.

Olasz harcok:

Az Isonzó harcok tegnap lényegesen alább hagytak. A Wippach völgytől északra a harc mindkét részen csak ágyutűzre szorított. A Karszt fensíkon az utolsó négy nap izzó harcai után az olaszok támadása térbelileg egymástól független elszigetelt előretörésekben nyilvánult. Tetemes erővel véghez vitt két ilyen előretörést tegnap Jamianónál vissza vertünk. Ma reggel az ellenség ugyanezen a területen háromszor ismételte meg azt a kísérletet, hogy vonalainknak neki rohan, de vitéz stájer és tengermelléki önkéntes kővések visszavetették. Ez alkalommal a marburgi zászlóalj 6 tisztet és 300 főnyi legénységet fogott el és két géppuskát zsákmányolt. Ugyan ebben az órában Lostanjevicánál harcba vetett olasz oszlopok támadása ütegeink tüzeiben összeomlott összes megfigyeléseink, és híreink abban, hogy az ellenség véres veszteségei messze felülmúlják az előző Isonzó-csata áldozatait. Állásunk előterét olasz hullák borítják; Karintiában a tiroli arcvonalon volt jelentős esemény.

Délkeleti hadszíntér:

változatlan. — A vezérkar főnöke.

Sikeres német ellentámadások.

Berlin, május 28. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcok:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Yperu és Armenti eres között Hulluchnál és a Scarpatól kétoldal de-
rült időjárás mellett heves tüzérségi harcok fejlődtek ki; éjfél tájban több an-
gol századot a Vajtschöre hajlásból nyugatra ellentámadással visszavetettünk.
Cherisy és Bullecourt között a Sensee patak mindkét partján heves harcok
játszódtak le, amelyek belenyultak az éjszakába. Itt az angoloknak gyakran
megismételt heves támadásai véresen meggyúsultak csapataink szívósságán.

A német trónörökös hadcsoportja:

A Champagneban württembergi és tüzérségi csapatok és egy roham-
zászlóalj részei lendületes rajtaütéssel elfoglaltak több francia árokvonalat a
Pöhl és a Keil hegyen, Morawillertől délre gondos előkészítés és összevont
tüzérségi hatás egyengették a gyalogság számára az utat a sikerhez, amelyet
több erős ellentámadás sem tudott tőlünk elvitatni. Az ellenség súlyos vesz-
teségeket szenvedett, több mint 2500 franciát elfogtunk és néhány géppus-
kát zsákmányoltunk. Mauroytól délkeletre rohamcsapataink megtisztítottak
egy francia fészket, a mely a május 25-iki harcokba még állásunkban
maradt.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja:

Semmi újság.

Repülőink lelőtték tizenkét ellenséges repülőgépet és két kötött lög-
gömböt.

A keleti harcokon és a macedon arcvonalon a helyzet változatlan. —
Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A tizedik Isonzó-csata.

Budapest. (Hivatalos.) Keleti harcok: He-
lyenként erősebb orosz tüzérségi tűz, amelyet mi megfelelően viszonztunk.

Olasz harcok: A csata súlypontja telje-
sen az Isonzó hadsereg déli szárnyán volt. A
Wippach völgytől északra eltekintve egy tá-
madástól a vodicei magaslatoknál, amelyet el-
lentámadással gyorsan visszavertünk, csak vál-
tozó erősségű tüzérségi harc folyt. A Karszt

fensíkon az ellenség ismét hatalmas tömegeket
összpontosított a támadáshoz. A Fajti Hriben
és Kostanyevicánál a harc kivétel nélkül csak
legelső árkaik elé jutott. Itt valamennyi ro-
ham összeomlott. Jamianó és a tenger között
a csata élénkebben hullámzott. Egyes magas-
latok a nap folyamán több ízben cseréltek gaz-
dát s a védők harovonala itt is rendíthetetlen-
ül szilárd maradt.

A harc oroszlárésze most is mint mindig
a minden dicséret felett álló gyalogságé. A 12.

és a 31. honvédszázados és a III-20. hon-
védszázados 48 órán belül 17 ellenséges táma-
dást vert vissza a II. hadseregbeli 37. magyar
gyalogszázados pedig tizennyolcat egy napon és
ugyanazon a napon, ezenfelül három ízben in-
tézett rohamot egy magaslat ellen. A 11. 55.
91. és 98. ezredek, amelyek soraiban ezidő szer-
int Ausztria valamennyi népének fiai harovo-
nala Kamianonál maradandó dicsőséget arattak.
A tüzérség versenyez bátorságban és szívós ki-
tartásban a főfegyvernemmel.

A főispánok és a kormányválság.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk:
Beavatott helyen szerzett értesülés
szerint akár koncentrációs kormány
jön, akár pedig a munkapárt támoga-
tásával egy átmeneti kabinet, a főis-
páni karban olyan általános változás,
mint amit a türelmetlen ellenzéki
sajtó most kíván, nem fog bekövet-
kezni, mert az új kormány meg-
hagyja a főispánokat, illetve kérni
fogja őket, hogy ne távozzanak el
helyükről. Nem szabad ugyanis elfe-
lejteni, hogy a főispáni állás a há-
boru alatt nem üres dekorum, hanem
a teendők egész légiójával roskadá-
sig elhalmozott tisztség volt, amelyet
nem olyan könnyű ma az egész or-
szágban egyik napot a másikra cse-
reberélni. Sor kerülhet arra is, hogy
oly főispánokat, akik Tisza szemé-
lyéhez kötötték állásukat, szintén
nyomatékosan fognak kérni, hogy
méltóságukat tartsák meg. A munka-
párt domináló szerepe a kibontako-
zásnál egyenesen nexusban is lehet
azzal, hogy a párt exponensei a pe-
riferiákon is megmaradjanak és ép
úgy résztvegyenek akár a koncentrá-
cióban, akár az átmenetben, mint a
képviselők. Nem kell megtagadás,
vagy opportunizmus, hanem a párt-
tal való együttműködés konzekven-
ciája, hogy az új kormány kívánsá-
gának eleget téve, állásaikat meg-
tartsák. Természetes azonban, ha a
Tisza István szavát egységesen követő
párt a kibontakozásban részt nem
venne és teljesen ellenzéki kormány
alakul, amely pláne új választásokat
ir ki, akkor a főispáni kar új férfiak-
ból fog kitelni. Addig azonban, amíg
a helyzet megoldása nem perfekt, a
lemondott főispánok feltétlenül to-
vább vezetik ügyeiket — ha politikai
színezetű tevékenységet nem is teje-
nek ki — és a végleges döntés csak
az új kabinet megalakulása után vá-
lik aktuálissá.

Wekerle és Andrássy az előtérben.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: József főherceg tegnap este visszautazott a frontra. A munkapártban a hol este már értesültek a főherceg utirányáról, úgy kommentálták ezt a körülményt, hogy József főherceg — missziójának eredménytelenségét belátva — utazott el frontra. Ezzel szemben azok körében, akik a főherceggel tegnap is érintkeztek, az a meggyőződés, hogy a főherceg még nem mondott le arról a reményről, hogy békekísérlete sikerül.

Vasárnap délelőtt 11 órára a főherceg Némethy Károly belügyi államtitkárt kérte magához a választójognak ő felsége által tervbevett kiterjesztésére vonatkozólag kérte ki az államtitkár véleményét — különösen statisztikai adatok felhasználását illetőleg.

Délben gróf Andrássy Gyulát fogadta kihallgatáson a főherceg.

József főherceg tegnap ebéd után automobilon Alesuthra ment, a honnan visszatérve este hét órakor fogadta Wekerle Sándort, majd háromnegyed nyolckor gróf Zichy Jánost. A főherceg mindkét politikussal hosszasan tárgyalt.

Este a főherceg telefonon jelentést tett budapesti tanácskozásairól ő felségének, 9 óra 35 perckor pedig elutazott a nyugati pályaudvarról azzal, hogy készenlétben marad s ha a legkisebb jelenség mutatkoznék a pártok közötti béke lehetőségére nézve, azonnal visszatér Budapestre.

Budapestről telefonálja tudósítók: Wekerle Sándort József főherceg, hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta. A főherceget meglepte, hogy Wekerlénak az összes megoldásra váró feladatokat fölölelő kész programja van. Általánosan hiszik, hogy

Wekerle Sándornak megbízása esetén

a munkapártnak 80—100 tagja csatlakozna hozzá. Remélik hogy neki sikerül legjobban a munkapárt jóindulatú semlegességét megnyerni, míg Andrássy-Tisza közötti éles személyes ellentét az együttműködést lehetetlenné tenné. Wekerle Sándor különben ma délelőtt meglátogatta Andrássyt.

Később Andrássy Gyula gróf ma délelőtt fölkereste Wekerle Sándort és hosszasan tanácskozott volt. Rakovszky István, aki katonai szolgálatot teljesít, ma Budapestre érkezett és hosszasan tanácskozott Zichy Aladár gróffal.

A nap eseményeivel és a viszonyokkal ismerős politikai személyiség értesülése szerint az új kormány pénzügyminisztere alighanem Popovics Sándor volt államtitkár lesz, az Osztrák Magyar Bank kormányzója.

Ugyane vélemény szerint őfelsége kisebb kormányt fog kinevezni és

Andrássy lesz az új miniszterelnök, aki így

kényszerülni fog feloszlatni az országgyűlést és a választásokat elrendelni. Általános az a vélemény, hogy a politikai helyzetnek összevisszakuszált fonalát csak Andrássy Gyula gróf képes megoldani, akit szívesen támogatnának az ellenzéki pártok hívei és a pártok kívüli 67-esek, de a munkapárt ezidőszent ellene fordul. Andrássy autentikus értesítés szerint mindent elkövet koncentrációs kormány alakítására, csak akkor alakít kisebbségi kormányt, ha a jobb-oldal részéről tényleg visszautasítással találkozunk. Ez esetben kiúrná a választásokat, az új képviselőházat azonban nem öt évi mandátummal fogják megválasztani, hanem csak a békekötés utáni hat hónapig szólna a megbízása.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a választást még e héten neg fogja oldani őfelsége. Kedden és szerdán több politikust fogad kihallgatáson, Zichy János gróftól Náray Lajost és

Wekerle Sándort. Az Andrássy-kormányt minden valószínűség szerint Wekerle Sándor lesz a pénzügyminisztere. Andrássynak választójogi tervezete még nem ismeretes, ő még sohasem beszélt az általános választói jogról csupán a hősök választójogáról, ez a választójog pedig a Károlyi-pártot, a demokratákat és a szocialistákat nem elégítené ki, de még a demokratikus polgárságot sem. Andrássy belügyminisztere Eszterházy Mór gróf lenne. Tegnap Wekerle Sándor, Zichy János gróf, Apponyi Albert gróf, Serényi Béla gróf, Szerényi József, Mezössy Béla, Vázsonyi Vilmos és egész sereg más politikus járt Andrássynál.

Wekerle Sándor ma délután, séta közben intervjút adott egy újságíróknak. Arra a megjegyzésre hogy miniszterelnöknek emlegetik, az válaszolta, hogy ő már öreg ember, évek óta nem vesz részt az aktív politikában, csak nyugatimra vágyik. József főherceg előtt véleményét mondott a helyzetről és szóba került sok minden. Az ő Bécsbe menetele nem volt tervbevéve. Néhány napig még Pesten marad, azután Dánosra utazik. Jól értesült politikai körök szerint Wekerle Sándor hajlandó az Andrássy kormány pénzügyminiszteri tisztségét vállalni.

Lukács László volt miniszterelnök az újságíróknak kijelentette, hogy a nyilvánosság számára semmit sem hajlandó nyilatkozni. Lukács Lászlót sok politikus kereste föl.

A függetlenségi és 48-as párt ma délelőtt Károlyi Mihály gróf lakásán bizalmas megbeszélést tartott. Az a vélemény, hogy teljesen Andrássy Gyula gróf személyén kerülné az előtérbe. Minden valószínűség szerint őt fogja őfelsége megbízni a kormányalakítással. Ellenzéki körök hite szerint Andrássy a munkapártnak mintegy egy harmad részére számíthat, sőt esetleg 100 munkapárti fog belépni az újonnan alakítandó többségi pártba. Ha Andrássy Gyula gróf kormányelnöksége úgy alakulna, hogy a kormány nem kap abszolút többséget, akkor feloszlatja a parlamentet. Andrássynak a terve a választásokról az volna, hogy szabadságolják a fronton levő választókat, ebbe azonban nem szívesen menne bele őfelsége, mint a legfelsőbb hadur.

A holnapi nap folyamán Zichy János gróf megy a királyhoz.

SPORT.

Pünkösd sportolóit.

A 33-as tisztikar győz, a Szegedi Athletikai Klub ellen (3:0). Pünkösd első napján a 33-ik gyalogezred tisztikarának alkalmi football csapata játszott a Szegedi Athletikai Klub ellen, hogy a mérkőzés jövedelmével gazdagítsa az ezred rokkant alapját. A csapatban részben fővárosi, részben aradi egyesületek elsőrendű játékosait látnak viszont. Nem a régi klasziban, de lelkes fáradhatatlan munkában, hogy annak a gyönyörű közönségnek, mely ugyszólván megtöltötte a sporttelepet. Kitüntető érdeklődésű illő módon honorálja. Lendülettel szép játék után győztesen került ki a tisztikar csapata a mérkőzésből. A játékosok alapot közel ezer koronával sikerült gyarapítani, s a csapat a maga részére biztosított adta a közönség rokonszenvét.

A goalokat Molnár főhadnagy, Gutwillig hadnagy és Szendrő főhadnagy lőtték. Különösen szép volt és a régi idők Szendrőjére emlékeztető goal volt az utolsó, melyet 30 lépésről lőtt a második félidő negyedik percében Szendrő főhadnagy, ki egyenesen a fronttól jött haza a játékoscélu mérkőzésre.

A csapatok a következők voltak: 33-asok Henny hadnagy — Russu, Kocsis hadnagyok — Bartóit, Nichin hadnagyok, Szendrő főhadnagy — Gutwillig hadnagy, Molnár főhadnagy, Sztójka hadnagy, Denezig főhadnagy, Bodor zászlós.

Szegedi Athl. Klub: Stopper hadnagy — Szabó, Ruzsics hadnagy — Háger, Szenes hadnagy — Menning — Gyarmati, Rubin hadnagyok — Lopu I., Lopu II. Martonosi.

A mérkőzésen mint védnök megjelent Monczar Ferenc ezredes is.

Második nap. Aradi M. T. E. győz Ujpesti T. S. E. ellen 5:1.

Kisebbség, de nem kevésbé lelkes közönség előtt aratta pünkösd másodnapján egyik legszébb győzelmét a napról-napra szebb formát mutató Aradi Munkás Testvér Egyesület az Ujpesti Török Sport Egylet második osztályú bajnok csapatát felett.

Nívós, igazán szép játékban, percről-percre lebilincselő tempóban gyönyörködhetett a mérkőzésen a közönség.

Durvaságtól menten magának a játéknak szépségéért küzdött mindkét csapat. A legmesszebb menő sportigényeket is kielégítette az, amit nyújtottak. Megérdemelte a győző ép úgy, mint a legyőzött csapat a közönség meleg tüntető elismerését. A gólokat a munkások részéről Stoffa, a ki ma elemében volt és Gáabriell lőtték. Előbbi négy labdát helyezett el bámulatos ügyességgel az ujpestiek kapujába. Utóbbi pedig egyet. A munkások csapata a következő összeállításba játszott: Horák — Vizvári, Nyiri — Pinke, Brei, Vincze — Sztankovics, Szabó, Stoffa, Gáabriell, Murányi.

Ujpest csapata: Paksi — Gogala, Rösler — Roskó, Hierbats: Keisler — Szeck, Kofler, Seiden, Kardos, Szalai.

Károly király békeajánlata Oroszországnak.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Amsterdam: A Tija amu amsterdami lap írja, hogy Károly király legközelebb előnyös békeajánlatot tesz Oroszországnak. Az ajánlat a négyes szövetség tagjainak beleegyezésével fog tolnenni.

Berlin. Az ideglenes lengyel államtanács, minthogy a nép bizalmát nem sikerült megnyernie, elhatározta, hogy más megoldást keres. A szövetséges kormányok végleges választ még nem adtak, de a döntést néhány napon belül kilátásba helyezték.

Pétervár. A tisztikar kongresszusa 265 szavazattal 246 ellenében elfogadta azt a határozati javaslatot, amely szerint nagy lelkesedéssel fogadják Kerenskinék az oroszok folytatására kiadott napiparancsát.

HIREK.

— Jövénnyel szerzereti szabályozás. Ma érkezett le a városhoz a vallás és közoktatásügyi miniszter jövénnyel szerzereti szabályozás. A legközelebbi közgyűlésen meg fogják alakítani az iskoláknak felügyelő bizottságát, a kereskedelmi és iparkamarát és a kereskedelmi testületet pedig felkérjük, hogy a bizottságba delegáltjait nevezze meg.

— Barabás Béla — a békési jelölt. Békésről írják: Azáltal, hogy a Kuria Ivánka Imrét, Békés országgyűlési képviselőjét egy évi börtönre ítélte, a békési mandátum megüresedett. A kisgazdapárt felajánlotta a jelöltséget Morvay Mihály földbirtokosnak, de az nem fogadta el. Barabás Béla arról értesítette a függetlenségi párt békési vezérének, hogy hajlandó a jelöltséget elfogadni. Így nagyon valószínű, hogy Barabás Béla lesz Békés új képviselője.

Balázás. Weisz Dávid aradi fűszer nagykereskedő felesége ma délután hirtelen elhunyt. A magas kort ért úri nő gyermekén kívül is kiterjedt rokonság gyászolja.